

NESBA

DIGITAL ACADEMY

TYT Sosyal Bilimler Yanlış Analiz Sistemi

Yanlışını Tanı / Nedenini Bul / Tekrarını Engelle

ÜCRETSİZ ÖRNEK · 6 KART + SİSTEM TANITIMI

Barış Hoca

ÜCRETSİZ TANITIM SÜRÜMÜ

TYT 2027

ÜCRETSİZ ÖRNEK

Doğru Bilgi, Yanlış Cevap

Bu 12 sayfalık örnek, TYT Sosyal Bilimler Yanlış Analiz Sistemi'nin nasıl çalıştığını göstermek için hazırlandı. Tam ürünün küçük ama gerçek bir parçasıdır.

Sorun ne?

Bir sosyal sorusunu okuyorsun. Konuyu biliyorsun — hatta iyi biliyorsun. Doğru bildiğin bir seçeneği işaretliyorsun ve *yanlış* yapıyorsun. Çünkü işaretlediğin seçenek gerçekten doğrudur; ama **o parçanın söylediği şey değildir**.

Sosyal Bilimler'de net kaybının önemli bir kısmı bilmediğin sorulardan değil, **bilgini yanlış yerde kullanmaktan** gelir. Bu kayıp konu tekrarıyla kapanmaz, çünkü eksik olan konu değildir.

BU SİSTEM NE YAPIYOR?

Her yanlışını yedi ana kategori ve 38 alt türe ayrılmış bir sistemle etiketliyorsun. Ama Sosyal'de sistem tek bir soruyla başlıyor: **"Bu cevabı bilgimden mi, metninden mi verdim?"** Bilgiden verdiysen ve soru bir yorum sorusuysa, orada eksik olan bilgi değildir — *bilgiyle metnin sınırındır*. Kapanan şey, o sınırı yazıya dökmek ve metnin neyi söyleyip neyi söylemediğini ayırmaktır.

Bu örnekte neler var?

İÇERİK	SAYFA
Yanlış türleri sisteminin özeti — 7 kategori, 38 alt tür	4–5
Doldurulmuş örnek: Osmanlı devlet yapısı sorusu ve tam analizi	6
Doldurulmuş örnek: sanat felsefesi sorusu ve tam analizi	7
6 adet boş Hızlı Yanlış Kartı — bugün kullanmaya başlayabilirsin	8–10
Tam üründe neler var?	11–12

BU ÖRNEÇİ NASIL KULLANMALISIN?

1. Önce 4–5. sayfadaki hata türleri tablosunu oku.
2. Son denemenin **sosyal bölümünü** aç, yanlışlarından beşini seç.
3. Her birinin yanına tek harf yaz: **B** (bilgimden verdim) ya da **M** (metinden verdim).
4. 8–10. sayfadaki boş kartlarla o beş yanlışını analiz et.
5. Bir hafta sonra aynı beş hata türünü tekrar yapıp yapmadığına bak.

Bu beş adım, sistemin işe yarayıp yaramadığını sana **kendi verinle** gösterir. Tam ürünü almadan önce test etmeni öneririz.

SİSTEMİN ÇEKİRDEĞİ

Yanlış Türleri Sistemi — Özet

Tam üründe bu 38 türün her biri için tanım, belirti, kontrol sorusu ve uygulanabilir çözüm yöntemi bulunuyor. Aşağıda kod listesinin tamamını görüyorsun.

KOD	KATEGORİ	ALT TÜRLER
BK	Bilgi ve Kavram "Gereken bilgi bende var mıydı?"	Konuyu hiç bilmeme · Terim veya kavram bilmeme · Yanlış hatırlama · Sıralama ve dönem bilgisi eksikliği · Yakın kavramları, kurumları ya da akımları karıştırma · Tanımı bilme, örneği tanımama
MO	Metin ve Görsel Okuma "Önümdekini doğru okudum mu?"	Olumsuz soru kökünü kaçırma · Parçanın ana fikrini kaçırma · Kesinlik derecesini okumama · Harita, grafik ve tabloyu yanlış okuma · Görseli, karikatürü ya da alıntıyı eksik okuma · Sorulanı yanlış anlama
BM	Bilgi-Metin Sınırı "Bilgimi kullanmamam gereken yerde mi kullandım?"	Metinde olmayanı metne yükleme · Metni kendi bilgisiyle çeliştiği için reddetme · Doğru ama sorulmayan bilgiyi işaretleme · Genel doğruyu özel duruma taşıma · Görsel ya da veriden desteklenmeyen sonuç çıkarma
ÇY	Çıkarım ve Yorum "Çıkarımı doğru sınırdı mı yaptım?"	Sebeup ile sonucu ters kurma · Birlikte olanı neden-sonuç sanma · Aşırı genelleme · Karşılaştırmada ölçütü değiştirme · Çıkarımı gereğinden ileri götürme
DB	Dönem ve Bağlam "Olayı kendi dünyasında mı değerlendirdim?"	Anakronizm — bugünün gözüyle değerlendirme · Dönemleri karıştırma · Görüşü sahibinden koparma · Coğrafi bağlamı atlama · Kavramı bağlamından koparma
SÇ	Seçenek Ayırıştırma "Seçenekleri doğru eldim mi?"	İkiye indirip yanlış seçme · Mutlak ifadeli seçeneği sorgulamama · Kısmen doğru seçeneği tam doğru sanma · Tanıdık kelimeye kanma · Seçenekleri sonuna kadar okumama
SD	Sınav Davranışı "Davranışım zarar verdi mi?"	Hızlı çözme · Süre baskısı · Soruda takılıp kalma · Gereksiz cevap değiştirme · Tahminle işaretleme · Zihinsel yorgunluk

BU SİSTEMDE "DİKKATSİZLİK" DİYE BİR HATA TÜRÜ YOK

Çünkü "dikkatsizlik" bir teşhis değil, teşhisten kaçıştır: hiçbir eylem planı üretmez. Öğrencilerin dikkatsizlik dediği şey incelendiğinde neredeyse her zaman yukarıdaki 38 türden biri çıkar — ve çoğu zaman dikkatle bile ilgisi yoktur.

Örnek: "dikkatsizlik" dediğin şeyin gerçek adı

SENİN DEDİĞİN	GERÇEK ADI	UYGULANABİLİR KARŞILIĞI
"Ama işaretlediğim seçenek doğru bir bilgi"	BM-1	Seçeneğin karşısına parçadaki satırı yazmak; yazamıyorsan o seçenek elenir
"Soruyu ters anlamışım"	MO-1	Soru kökünü kalemle okuyup "değildir"i daire içine almak
"Haritayı yanlış okudum"	MO-4	Yoruma başlamadan başlığı, lejandı ve ölçeği okumak
"O dönemde de böyle olması lazımdı"	DB-1	Olayı bugünün değil, kendi döneminin koşullarıyla değerlendirmek
"İkiye indirdim, yanlışını seçtim"	SÇ-1	Kalan iki seçeneğin <i>tek farkını</i> bulup o farkın parçada karşılığı var mı diye bakmak

KARAR AĞACI

Tam üründe, yanlışını üç soruda kodlamayı sağlayan üç sayfalık bir karar ağacı var. İlk soru şu: **"Bu cevabı bilgimden mi (B), metinden mi (M) verdim?"** Bilgiden verdiysen ve soru bir yorum sorusuysa doğrudan bilgi–metin sınırı koluna, metinden verdiysen "metnin neresini yanlış okudum" sorusuna geçiyorsun. Kartı doldurmadan önce 30 saniyeni alıyor.

ÖRNEK 01 · TARİH / OSMANLI DEVLET YAPISI

SORU

Osmanlı Devleti'nde devlet işlerinin görüşüldüğü Divan-ı Hümayun'da vezirler, kazaskerler, defterdarlar ve nişancı gibi farklı alanlardan görevliler bulunurdu. Bu görevliler kendi uzmanlık alanlarına giren konularda görüş bildirir, gerektiğinde tartışırlardı. Ancak **alınan kararların uygulanıp uygulanmayacağı konusunda son söz padişaha aitti.**

Bu bilgilere dayanarak Divan-ı Hümayun ile ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenebilir**?

- A) Üyeleri halkın seçtiği temsilcilerden oluşmaktadır.
- B) Kararlar oy çokluğuyla alınmaktadır.
- C) Karar alma sürecinde farklı uzmanlık alanlarından yararlanılmaktadır.
- D) Padişahın yetkileri sınırlandırılmıştır.
- E) Yargı ve yürütme yetkileri birbirinden ayrılmıştır.

İŞARETLEDİĞİM
D

DOĞRU
C

SÜRE · KAYNAK
50 sn · Bilgiden (B)

BEN NASIL DÜŞÜNDÜM?

"Divanda tartışma yapılıyor, farklı görüşler dile getiriliyor. Demek ki padişah tek başına karar vermiyor."

◀ **SAPMA NOKTASI:** "Danışma vardır" ifadesinden "yetki sınırlandırılmıştır" sonucunu çıkardım. D'yi işaretledim. Parçanın son cümlesini okumuştum ama üzerinde durmadım.

DOĞRU YOL — İSKELET

- 1 Parçanın **son cümlesini** yeniden oku: "son söz padişaha aitti." Bu cümle D'yi doğrudan çürütür.
- 2 Parçada ne var? Farklı alanlardan görevliler → kendi alanlarında görüş bildiriyorlar.
- 3 Bu, tam olarak **uzmanlıktan yararlanmadır** → C.
- 4 A (seçim), B (oy çokluğu), E (kuvvetler ayrılığı) parçada hiç geçmiyor; hepsi modern yönetim kavramlarıdır.

NEREDE SAPTIM?

ÇY-5 Çıkarımı gereğinden ileri götürme **DB-1** Anakronizm

METİN BUNU SÖYLÜYOR / SÖYLEMİYOR

Söylüyor: Farklı alanlardan görevliler görüş bildirir. Son söz padişahındır.

Söylemiyor: Yetkinin sınırlandığını — parça bunun *tam tersini* söylüyor. "Danışma vardır" ile "yetki sınırlanmıştır" aynı şey değildir; parça yalnızca danışmadan söz ediyor. (Anakronizm uyarısı A, B ve E için geçerlidir: seçim, oy çokluğu ve kuvvetler ayrılığı bu döneme ait kavramlar değildir.)

BU NEDEN BİR BİLGİ EKİĞİ DEĞİL?

Çünkü Divan-ı Hümayun'u biliyorum, üyelerini sayabilirim. Kaybettiğim net, **parçanın son cümlesini tartmamaktan** geldi: "danışma vardır"dan bir adım fazla atıp "yetki sınırlanmıştır" dedim. Tarih sorularının sık kullandığı bir çeldirici mantığı da burada devrede: modern bir kavramı (seçim, oy çokluğu, kuvvetler ayrılığı) seçeneğe koyup onu tanıdık bulan öğrenciyi çekmek.

BU HATAYI ÜRETEN DAVRANIŞ

Parçanın son cümlesini "ayrıntı" sanıp hızlı geçiyorum. Oysa tarih parçalarında sınırlayıcı cümle genellikle sonda durur.

ALTIN KURALIM

Seçenekteki her kavram için sorarım: bu kavram o dönemde var mıydı?

Kontrol sorum: "Bunu parça mı söylüyor, ben mi bugünden bakıyorum?"

Tekrar yöntemim: 1. gün: modern yönetim kavramlarını (seçim, anayasa, kamuoyu, parti) listeleyip hangi yüzyıldan sonra anlamlı olduklarını yazacağım. 3. gün: 10 Osmanlı yönetimi sorusu çözeceğim.

ÖRNEK 12 · FELSEFE / SANAT FELSEFESİ

SORU

Bir sanat eserinin değeri, gerçekliği ne kadar başarılı kopyaladığıyla ölçülemez. Bir fotoğraf makinesi de gerçekliği eksiksiz kopyalar; ama kimse ondan sanat eseri diye söz etmez. Eseri sanat yapan şey, sanatçının iç dünyasında oluşan duyguyu biçime dönüştürebilmesi ve **bu duyguyu izleyicide yeniden uyandırabilmesidir**.

Bu parçaya göre bir sanat eserinin değeri neye bağlıdır?

- A) Gerçekliği ne kadar başarılı yansıttığına
- B) Kullanılan tekniğin zorluk derecesine
- C) Sanatçının duygusunu biçime dönüştürüp izleyicide uyandırabilmesine
- D) Sanatçının tanınmışlığına
- E) Toplumsal bir soruna değinip değinmediğine

İŞARETLEDİĞİM

A

DOĞRU

C

SÜRE · KAYNAK

50 sn · Bilgiden (B)

BEN NASIL DÜŞÜNDÜM?

"Sanat gerçeği yansıtır. Bunu derste de gördük, ben de böyle düşünüyorum."

◀ **SAPMA NOKTASI:** Parça açıkça "ölçülemez" derken ben kendi görüşümü esas aldım.

A'yı işaretledim. C'yi okudum ama "bu fazla duygusal bir tanım" diye düşünüp geçtim.

DOĞRU YOL — İSKELET

- 1 Soru "**bu parçaya göre**" diyor → yazarın görüşü sorulmakta, benimki değil.
- 2 Parçanın ilk cümlesi A'yı doğrudan reddediyor: "gerçekliği kopyalamakla ölçülemez."
- 3 Fotoğraf makinesi örneği bu reddin gerekçesi.
- 4 Parçanın son cümlesi cevabı veriyor: "duyguyu *biçime dönüştürebilmesi* ve izleyicide yeniden uyandırabilmesi" → C. Seçenek, ölçütün *iki* parçasını da içeriyor.
- 5 B, D, E parçada hiç geçmiyor.

NEREDE SAPTIM?

BM-2

Metni kendi bilgisiyle çeliştiği için reddetme

DB-3

Görüşü sahibinden koparma

İŞARETLEDİĞİM SEÇENEK NEDEN ÇEKİCİ GELDİ?

Çünkü **kendi düşünceme uyuyordum**. Sanatın gerçeği yansıtması gerektiğine inanıyorum ve bu inanç, parçanın açıkça reddettiği bir cümleyi bana doğru gösterdi. Doğru cevabı ise "fazla duygusal" bularak eledim — yani parçayı değil, kendi beğenimi ölçüt aldım.

YORUM SORUSUNDA PARÇA YASADIR

Felsefe parçaları belirli bir düşünürün ya da belirli bir akımın penceresinden yazılır. Soru senden o pencereden bakmanı ister — **o görüşe katılmanı değil**. Katılmadığın bir görüşü doğru anlayabilmek, felsefe testinin ölçtüğü asıl beceridir. "Ben böyle düşünmüyorum" bir eleme gerekçesi değildir.

BU HATAYI ÜRETEN DAVRANIŞ

Seçenekleri "katılıyor muyum" diye değerlendiriyorum. Sormam gereken soru: "**parça buna katılıyor mu?**"

ALTIN KURALIM

Felsefe sorusunda seçenekleri kendi görüşüme göre değil, parçanın görüşüne göre elerim.

Kontrol sorum: "Bunu parça mı reddediyor, ben mi?"

Tekrar yöntemim: 1. gün: sanat felsefesindeki üç temel yaklaşımı (yansıtma, duygu, biçim) tek satırda ayıracağım. 3. gün: katılmadığım görüşleri savunan 10 felsefe parçası çözeceğim.

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
DERS / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	BİLGİDEN Mİ, METİNDEN Mİ? (B / M)	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN DAYANAĞI		KAÇIRDIĞIM İPUCU	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

KESME ÇİZGİSİ

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
DERS / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	BİLGİDEN Mİ, METİNDEN Mİ? (B / M)	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN DAYANAĞI		KAÇIRDIĞIM İPUCU	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
DERS / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	BİLGİDEN Mİ, METİNDEN Mİ? (B / M)	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN DAYANAĞI		KAÇIRDIĞIM İPUCU	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

KESME ÇİZGİSİ

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
DERS / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	BİLGİDEN Mİ, METİNDEN Mİ? (B / M)	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN DAYANAĞI		KAÇIRDIĞIM İPUCU	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
DERS / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	BİLGİDEN Mİ, METİNDEN Mİ? (B / M)	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN DAYANAĞI	KAÇIRDIĞIM İPUCU		
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

KESME ÇİZGİSİ

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
DERS / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	BİLGİDEN Mİ, METİNDEN Mİ? (B / M)	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN DAYANAĞI	KAÇIRDIĞIM İPUCU		
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

TAM ÜRÜN

Tam Üründe Neler Var?

TYT Sosyal Bilimler Yanlış Analiz Sistemi — 137 sayfa, A4, dijital PDF. Yazıcıdan çıkarılabilir, tablette dijital kalemle doldurulabilir.

KISIM	SAYFA	İÇERİK
I · Sistemi Anla	12	"Bilgiden mi, metinden mi?" sorusunun neden her şeyi belirlediği, 10 adımlık analiz döngüsü, dört alt alanı kapsayan TYT Sosyal konu haritası ve kendi durum tablon
II · Yanlışını Tanı	19	7 kategori ve 38 alt hata türünün tamamı: tanım, belirti, kontrol sorusu, uygulanabilir çözüm + üç sayfalık karar ağacı ve sık karışan kod çiftleri
III · Kart Sistemi	11	Altı kart türü (metin ve çıkarım, bilgi ve kavram, görsel ve veri...), Ana Yanlış Kartının alan alan açıklaması, kontrol listesi kutucukları
IV · Doldurulmuş Örnekler	25	20 özgün TYT tarzı sosyal sorusu (5 tarih · 5 coğrafya · 5 felsefe · 4 din kültürü · 1 sınav davranışı vakası) ve her birinin tam analizi: öğrencinin düşünme yolu, sapma noktası, doğru yolun iskeleti, metnin söylediği-söylemediği ayrımı, altın kural
V · Senin Kartların	41	12 Ana Kart · 10 Hızlı Kart · 7 Metin ve Çıkarım · 7 Bilgi ve Kavram · 5 Görsel ve Veri · 4 Dikkat ve Süre Kartı
VI · Ölç ve Yönet	16	10 kartlık analiz raporu (okuma / hatırlama / çıkarım oranları ve B/M sayımı), haftalık gelişim raporu, 30 günlük program, 1-3-7-14 tekrar sistemi, hata kapatma testi
VII · Destek	7	Yapay zekâ yanlış analiz promptu, 30. gün kişisel çalışma kararı, kapanış

BU ÜRÜN KİMİN İÇİN?

- Sosyal neti belirli bir aralıkta sıkışmış olanlar
- "Ama işaretlediğim seçenek doğru bir bilgiydi" diyenler
- Yorum ve paragraf sorularında kaybedenler
- Her yanlışına "dikkatsizlik" diyenler
- Yanlış defteri tutmayı denemiş ve bırakmış olanlar
- 9, 10, 11, 12. sınıflar ve mezunlar

BU ÜRÜN KİMİN İÇİN DEĞİL?

- Kartları düzenli kullanmak istemeyenler
- Yalnızca hazır cevap ve çözüm arayanlar
- Hiç soru çözmeden net artışı bekleyenler
- Konuları hiç çalışmamış olanlar — önce konu, sonra bu sistem

DÜRÜST BİR NOT

Bu ürün belirli bir net, puan ya da sıralama garantisi **vermez**. Böyle bir söz veren hiçbir kaynağa da inanma. Ürünün sağladığı şey bir sonuç sözü değil, *çalışmanın niteliğini ölçülebilir hâle getiren bir yöntemdir*. Yöntemin sende işe yarayıp yaramadığına, başkasının ortalamasına bakarak değil, kendi tablona bakarak karar vereceksin.

TAM ÜRÜNE GEÇMEK İÇİN

shopier.com/NesbaDigitalAcademy

Sorularınız için: destek@nesbadigitalacademy.com · [@nesbadigitalacademy](https://www.instagram.com/nesbadigitalacademy)

B A R I Ş H O C A

NESBA Digital Academy

© NESBA Digital Academy. Bu ücretsiz örnek serbestçe paylaşılabilir; tam ürünün paylaşılması ve çoğaltılarak dağıtılması izne tabidir. Üründe yer alan sorular özgün olarak yazılmıştır. NESBA Digital Academy'nin ÖSYM ile resmî bir bağı yoktur.